

Občianska konzervatívna strana, Panenská 26, 811 06 Bratislava

**Vážený pán
Andrej Kiska
prezident Slovenskej republiky**

Vážený pán prezident,

dovoľujem si Vás vyzvať na vetovanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 204/2013 Z. z. (ďalej len „**zákon o hospodárskej mobilizácii**“), ktorý dňa 30. júna 2015 schválila Národná rada Slovenskej republiky.

Som presvedčený, že na vetovanie tohto zákona existujú dva vážne dôvody – ústavnoprávny a vecný. Ústavnoprávny problém vidím v tom, že zákon opäť obsahuje prílepok. Vecný problém spočíva podľa môjho názoru v chybnnej formulácii, ktorá môže spôsobiť neprimerané problémy veľkému množstvu slušných firiem. Každý z týchto dvoch základných dôvodov je podľa môjho presvedčenia aj sám o sebe dostatočným dôvodom na to, aby ste využili svoju ústavnú právomoc a vrátili schválený zákon parlamentu.

Ad ústavnoprávny problém

Pri schvaľovaní vládneho návrhu novely zákona o hospodárskej mobilizácii v druhom čítaní predložili v pléne NR SR poslanci za vládnym SMER-SD Otto Brix a Anton Martvoň doplňujúci návrh, ktorým navrhli k návrhu zákona doplniť nový článok II obsahujúci novelu zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Hoci obsah tohto zákona nijako nesúvisí so zákonom o hospodárskej mobilizácii, parlament ich pozmeňujúci návrh schválil.

Ide o tzv. prílepok, čiže o účelové obchádzanie normálneho legislatívneho procesu, ku ktorému, žiaľ, v slovenskom parlamente dochádza pomerne často a za všetkých vlád. Týmto spôsobom sa zákony menia bez toho, aby bol príslušný návrh riadne prerokovaný v pléne parlamentu v prvom čítaní a vo výboroch parlamentu v druhom čítaní. Verejnosť sa o obsahu návrhu zákona dozvedá až po jeho predložení počas rozpravy v druhom čítaní v pléne, obvykle len niekoľko hodín pred hlasovaním o návrhu zákona v druhom a treťom čítaní. Média niekedy návrh zákona zaregistrujú až po jeho schválení. Odborná, ani laická verejnosť tak nemá vôbec žiadnu možnosť sa k navrhovanej zmene legislatívy vyjadriť, stanovisko k nemu nemôže zaujať vláda, ani parlamentné výbory. Existuje vysoké riziko schválenia legislatívnych nepodarkov. V Českej republike ústavný súd už v roku 2007 rozhodol, že takáto prax je v rozpore s ústavou.

Ministerstvo spravodlivosti SR v súčasnej dobe pripravuje návrh zákona o tvorbe právnych predpisov a o elektronickej zbierke zákonov, ktorým by sa mali prílepkový zákon. Návrh zákona je v štádiu medzirezortného pripomienkového konania. Vôľu premietnuť zákaz prílepkov do zákona o rokovacom poriadku NR SR prejavil včera na stretnutí so zástupcami signatárov hromadných pripomienok verejnosti k návrhu zákona o tvorbe právnych predpisov a o elektronickej zbierke zákonov aj predseda parlamentu Peter Pellegrini. Napriek tomu prax prílepkov naďalej pretrváva.

Ad vecný problém

Z vecného hľadiska spočíva problém v tom, že novelizovaný zákon v dôsledku chybných formulácií zavádza neprímerané povinnosti a obmedzenia pre bežných predajcov. V právnom poriadku Slovenskej republiky existuje okrem všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z.) aj niekoľko špeciálnych zákonov o ochrane spotrebiteľa. Jedným z nich je aj novelizovaný zákon o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho. Ten vzhľadom k špecifikám takýchto foriem predaja zavádza silnejšiu ochranu spotrebiteľa napr. vo forme širšej informačnej povinnosti predajcov alebo posilneného práva spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy. Uvedené rieši aj vzhľadom na verejne známe informácie o nekalých praktikách niektorých predajcov, tzv. šmejdov. Snaha bojovať proti tzv. šmejdov stála aj za prílepkom poslancov Brixiho a Martvoňa.

Podľa § 2 ods. 2 zákona „Zmluvou uzavretou mimo prevádzkových priestorov predávajúceho sa na účely tohto zákona rozumie zmluva medzi predávajúcim a spotrebiteľom
a) uzavretá za súčasnej fyzickej prítomnosti predávajúceho a spotrebiteľa na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom predávajúceho,

b) na ktorej uzavretie dal návrh predávajúcemu spotrebiteľ na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom predávajúceho,

c) uzavretá v prevádzkových priestoroch predávajúceho alebo prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie bezprostredne po individuálnom a osobnom oslovení spotrebiteľa predávajúcim na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom predávajúceho, alebo

d) uzavretá počas predajnej akcie alebo v súvislosti s ňou.“

Podľa § 2 ods. 6 zákona „Prevádzkovými priestormi sa na účely tohto zákona rozumie prevádzkareň17) alebo iný priestor, kde predávajúci zvyčajne vykonáva svoju podnikateľskú činnosť alebo povolanie.“

Podľa § 11 ods. 1 a 2 zákona „(1) Predajná akcia je akcia určená pre obmedzený počet spotrebiteľov, organizovaná na základe pozvánky alebo iného spotrebiteľom adresovaného oznámenia, z ktorého je zjavné, že ide o pozvanie (ďalej len „pozvánka“), ktorej predmetom je najmä prezentácia, ponuka alebo predaj tovaru alebo poskytnutie služieb a počas ktorej alebo do 15 pracovných dní po uskutočnení ktorej dochádza k uzavretiu zmluvy so spotrebiteľom.

(2) Za predajnú akciu sa nepovažuje

a) predaj na verejnej dražbe alebo

b) akcia organizovaná výlučne na účely ochutnávky a konzumácie výrobkov a ich predaja, ak nie sú prevádzkané a ponúkané na predaj aj iné výrobky alebo služby.“

Možno teda zhrnúť, že režim zákona sa vzťahuje na zmluvy uzavreté mimo prevádzky predávajúceho, ako aj na zmluvy uzavreté počas predajných akcií, pričom za predajnú akciu sa nepovažujú ochutnávky.

Prílepok poslancov Brixiho a Martvoňa spočíva v doplnení ustanovenia § 2 ods. 6 o vetu „*Na účely tohto zákona sa za prevádzkareň nepovažujú prevádzkové priestory využívané predávajúcimi a organizátormi predajných akcií na organizovanie a uskutočňovanie jednorazových predajných a prezentačných obchodných aktivít.*“ Kým pojem „predajná akcia“ je zákonom jednoznačne definovaný v § 11 ods. 1, pojem „jednorazová prezentačná obchodná aktivita“ v zákone definovaný nie je vôbec. Z logického výkladu zákona možno odvodiť, že pojem „jednorazová predajná a prezentačná obchodná aktivita“ je širší ako pojem „predajná akcia“. Ak by chcel zákonodarca, aby rozsah tohto pojmu bol identický s rozsahom pojmu „predajná akcia“, použil by v texte zákona pojem „predajná akcia“. Z § 11 ods. 2 vyplýva, že za predajnú akciu sa nepovažuje ochutnávka. Keďže pojem „jednorazová predajná a prezentačná aktivita“ obmedzenie analogické ustanoveniu § 11 ods. 2 neobsahuje, možno usudzovať, že zahŕňa aj akcie typu ochutnávka a degustácia, keďže nepochybne ide o prezentačné obchodné aktivity.

Dôsledkom vyššie uvedeného je skutočnosť, že uskutočnenie aktivity typu ochutnávka alebo degustácia (čiže jednorazovej prezentačnej obchodnej aktivity) robí z prevádzkarne predajcu v zmysle schváleného prílepku poslancov Brixiho a Martvoňa priestory, ktoré nie sú prevádzkarňou. A na takéto priestory sa potom v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) zákona (zmluva „*uzavretá za súčasnej fyzickej prítomnosti predávajúceho a spotrebiteľa na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom predávajúceho*“) vzťahuje aj celý predmetný zákon.

V praxi to znamená, že hoci doteraz sa zákon o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho nevzťahuje na vinárne, predajne potravín, predajne tabaku, predajne drogérie, či reštaurácie, stačí, aby sa vo vinárni uskutočnila ochutnávka vín, aby bola zákazníkom potravinového supermarketu ponúknutá konzumácia syra zadarmo na ochutnávku, aby bol v predajni tabaku umiestnený prezentačný stánok s ponukou cigariet konkrétnej značky, aby bol v predajni drogérie špeciálne prezentovaný konkrétny parfém, či v reštaurácii sa uskutočnila akákoľvek predajná alebo prezentačná aktivita, všetky uvedené priestory sa v zmysle prílepku poslancov Brixiho a Martvoňa prestávajú považovať za prevádzkarne a začína sa na ne vzťahovať režim zákona o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho. Zákon sa potom vzťahuje na akýkoľvek predaj uskutočnený v týchto priestoroch.

Nepochybujem o tom, že nebolo zámerom predkladateľov prílepku dosiahnuť stav, aby sa režim zákona chrániaceho spotrebiteľov pred pochybnými podnikateľskými praktikami neseriózných firiem, tzv. šmejdov vzťahoval aj na bežný predaj v normálnych vinárňach, supermarketoch, predajniach potravín, či iných výrobkov, alebo v reštauráciách. Napriek tomu schválené znenie zákona môže mať aj tento dôsledok.

Vzhľadom na vyššie uvedené si Vás preto dovoľujem požiadať, aby ste predmetný zákon vetovali a navrhli parlamentu, aby ho pri opätovnom prerokovaní schválil bez prílepku poslancov Brixiho a Martvoňa. Som presvedčený, že takýto postup bude nielen príspevkom k skvalitneniu legislatívneho procesu z hľadiska vysporiadania sa s nežiaducou praxou prílepkov, ale zamedzí aj interpretačným nejasnostiam pri výklade zákona a neodôvodnenému a neprimeranému zaťažovaniu podnikateľskej sféry (viď príloha).

Tento list považujte, prosím, za otvorený.

S pozdravom

Ondrej Dostál
predseda Občianskej konzervatívnej strany

V Bratislave dňa 8. júla 2015

Súvisiace informácie:

Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 204/2013 Z. z.

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=6&CPT=1472>

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh poslancov Otta Brixiho a Antona Martvoňa

http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/nrepedn_detail&id=2171

Denník N: Brixí a Martvoň chcú obmedziť šmejdy, zmeny prijali cez nesúvisiaci zákon

<https://dennikn.sk/175341/bixi-a-martvon-chcu-obmedzit-smejdy-zmeny-prijali-cez-nesuvisiaci-zakon/>

NÁLEZ Ústavného soudu České republiky, Pl.ÚS 77/06 ze dne 15. 2. 2007, 37/2007 Sb., N 30/44 SbNU 349, Legislativní přílepký (jezdci) a jejich ústavnost

<http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-77-06>

Poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho

§ 3 ods. 1 zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov

„(1) Predávajúci je povinný pred uzavretím zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho alebo ak sa zmluva uzatvára na základe objednávky spotrebiteľa, pred tým, ako spotrebiteľ odošle objednávku, jasne a

zrozumiteľne oznámiť spotrebiteľovi spôsobom podľa odseku 2 alebo podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná,18)

a) hlavné vlastnosti tovaru alebo charakter služby v rozsahu primeranom použitému prostriedku komunikácie a tovaru alebo službe,

b) obchodné meno a sídlo alebo miesto podnikania predávajúceho alebo osoby, v mene ktorej predávajúci koná,

c) telefónne číslo predávajúceho a ďalšie údaje, ktoré sú dôležité pre kontakt spotrebiteľa s predávajúcim, najmä adresu jeho elektronickej pošty a číslo faxu, ak ich má,

d) adresu predávajúceho alebo osoby, v mene ktorej predávajúci koná, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu tovaru alebo služby, podať sťažnosť alebo iný podnet, ak sa táto adresa líši od adresy uvedenej v písmene b),

e) celkovú cenu tovaru alebo služby vrátane dane z pridanej hodnoty a všetkých ostatných daní alebo ak vzhľadom na povahu tovaru alebo služby nemožno cenu primerane určiť vopred, spôsob, akým sa vypočíta, ako aj náklady na dopravu, dodanie, poštovné a iné náklady a poplatky, alebo, ak tieto náklady a poplatky nemožno určiť vopred, skutočnosť, že do celkovej ceny môžu byť zarátané takéto náklady alebo poplatky; ak ide o zmluvu uzavretú na dobu neurčitú alebo dohodu o predplatnom, predávajúci informuje spotrebiteľa o celkovej cene za zúčtovacie obdobie, a ak túto cenu nemožno určiť vopred, o spôsobe, akým sa vypočíta,

f) cenu za použitie prostriedkov diaľkovej komunikácie, ktoré je možné využiť na účely uzavretia zmluvy, ak ide o číslo služby so zvýšenou tarifou,

g) platobné podmienky, dodacie podmienky, lehotu, do ktorej sa predávajúci zaväzuje dodať tovar alebo poskytnúť službu, informáciu o postupoch uplatňovania a vybavovania reklamácií, sťažností a podnetov spotrebiteľov,

h) informáciu o práve spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy, podmienkach, lehote a postupe pri uplatňovaní práva na odstúpenie od zmluvy; predávajúci zároveň poskytne spotrebiteľovi formulár na odstúpenie od zmluvy podľa prílohy č. 3,

i) informáciu o tom, že ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy, bude znášať náklady na vrátenie tovaru predávajúcemu podľa § 10 ods. 3, a ak odstúpi od zmluvy uzavretej na diaľku, aj náklady na vrátenie tovaru, ktorý vzhľadom na jeho povahu nie je možné vrátiť prostredníctvom pošty,

j) informáciu o prípadnej povinnosti spotrebiteľa uhradiť predávajúcemu cenu za skutočne poskytnuté plnenie podľa § 10 ods. 5, ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o službách po tom, čo udelil predávajúcemu výslovný súhlas podľa § 4 ods. 6,

k) informáciu o tom, že spotrebiteľ nie je oprávnený odstúpiť od zmluvy, prípadne informáciu o okolnostiach, za ktorých spotrebiteľ stráca právo na odstúpenie od zmluvy,

l) poučenie o zodpovednosti predávajúceho za vady tovaru alebo služby podľa všeobecného predpisu,19)

m) informáciu o existencii a podrobnostiach záruky poskytovanej výrobcom alebo predávajúcim podľa prísnejších zásad, ako ustanovuje všeobecný predpis,20) ak ju výrobca alebo predávajúci poskytuje, ako aj informáciu o existencii a podmienkach pomoci a službách poskytovaných spotrebiteľom po predaji tovaru alebo poskytnutí služby, ak sa taká pomoc poskytuje,

- n) informáciu o existencii príslušných kódexov správania,²¹⁾ ktoré sa predávajúci zaviazal dodržiavať, a o spôsobe, akým sa môže spotrebiteľ s nimi oboznámiť alebo získať ich znenie,*
- o) informáciu o dĺžke trvania zmluvy, ak ide o zmluvu uzavretú na dobu určitú; ak ide o zmluvu uzavretú na dobu neurčitú alebo ak ide o zmluvu, pri ktorej sa automaticky predlžuje jej platnosť, aj informáciu o podmienkach vypovedania zmluvy,*
- p) informáciu o minimálnej dĺžke trvania záväzkov spotrebiteľa vyplývajúcich zo zmluvy, ak zo zmluvy vyplýva pre spotrebiteľa taký záväzok,*
- q) informáciu o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť preddavok alebo poskytnúť inú finančnú zábezpeku na žiadosť predávajúceho a o podmienkach, ktoré sa na jeho poskytnutie vzťahujú, ak zo zmluvy vyplýva pre spotrebiteľa taký záväzok,*
- r) informáciu o funkčnosti vrátane použiteľných technických ochranných opatrení na zabezpečenie elektronického obsahu, ak je to vhodné,*
- s) informáciu o kompatibilite elektronického obsahu s hardvérom a softvérom, o ktorých predávajúci vie alebo je rozumné očakávať, že o nich vie, ak je to vhodné,*
- t) informáciu o možnosti a podmienkach riešenia sporu mimosúdnu cestou prostredníctvom systému alternatívneho riešenia sporov, ak sa predávajúci zaviazal tento systém využívať.“*